

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY OSIECZNA
w obrębie miasta Osieczna**

Leszno, KWIECIEŃ 2013/SIERPIEŃ 2013

- * Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko uwzględnia zmiany w projekcie zmiany studium wynikające z uzyskanych opinii i dokonanych uzgodnień

Spis treści

1	Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami	3
1.1	Cele opracowania zmiany studium	3
1.2	Cele opracowania prognozy oraz przepisy określające tryb jej sporządzania	3
1.3	Charakterystyka ustaleń zawartych w projekcie zmiany studium	4
1.4	Powiązania ustaleń projektu zmiany studium z innymi dokumentami	5
1.5	Zmiany stanu środowiska w przypadku braku projektowanej zmiany studium	6
2	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	6
3	Analiza istniejącego stanu oraz jakości środowiska	6
3.1	Położenie, rzeźba terenu	6
3.2	Warunki hydrogeologiczne	7
3.3	Gleby	10
3.4	Warunki klimatyczne	10
3.5	Rośliny	10
3.6	Zwierzęta	10
3.7	Obszar Natura 2000 i Obszar Chronionego Krajobrazu	14
3.8	Jakość powietrza	14
3.9	Klimat akustyczny	15
4	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	15
5	Przewidywane oddziaływania ustaleń projektu zmiany studium na środowisko wraz z rozwiązaniami mającymi na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	15
5.1	Ocena stanu i funkcjonowania środowiska w relacji z ustaleniami projektu zmiany studium	15
5.2	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenia lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	16
5.3	Integralność obszaru Natura 2000 i inne obszary cenne przyrodniczo	17
6	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany studium oraz identyfikacja luk we współczesnej wiedzy	18
7	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków Realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	18
8	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	19
9	Ocena uwzględnienia przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	19
9.1	Dokumenty międzynarodowe, wspólnotowe i krajowe istotne z punktu widzenia projektu zmiany studium	19
9.2	Cele i sposoby ochrony środowiska zawarte w dokumentach międzynarodowych, wspólnotowych i krajowych uwzględnione w projektowanym dokumencie	22
10	Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym	22
11	Wnioski	23
12	Materiały źródłowe	25

1. Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

1.1 Cele opracowania zmiany studium

Przedmiotem ustaleń *zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Osieczna* jest zmiana przeznaczenia terenów na teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z prawem prowadzenia nieuciążliwej działalności gospodarczej. Położenie obszaru objętego zmianą studium przedstawiono na Ryc.1. Uchwalenie zmiany studium wynika z podjęcia uchwały nr IX/75/2011 Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Osieczna.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym studium, a następnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, sporządza się w celu ustalenia przeznaczenia terenów oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy, z jednoczesnym uwzględnieniem ładu przestrzennego oraz dostosowaniem funkcji, struktury zabudowy i intensywności zagospodarowania do warunków przestrzennych i przyrodniczych terenu.

Przedmiotem opracowania jest wprowadzenie na obszarze położonym w obrębie miasta Osieczna obszaru zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z prawem prowadzenia nieuciążliwej działalności gospodarczej.

W/w obszar znajduje się w strefie oznaczonej na rysunku studium symbolem B₁, przy granicy ze strefą A₁. Strefa B₁ to rejon aktywizacji gospodarczej z preferencjami dla zabudowy przemysłowo-składowej, natomiast strefa A₁ oznacza rejon aktywizacji gospodarczej o korzystnych warunkach dla rozwoju zainwestowania miejskiego o wielofunkcyjnym przeznaczeniu. W wyniku zmiany studium obszar nią objęty stanie się częścią strefy A₁. Wprowadzone zmianą studium przeznaczenie jest zgodne z ustaleniami studium dla tej strefy.

Projekt zmiany studium obejmuje obszar zlokalizowany w obrębie miasta Osieczna. Powierzchnia obszaru objętego zmianą studium wynosi ok. 1,2 ha.

1.2 Cele opracowania prognozy oraz przepisy określające tryb jej sporządzania

Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko wynika z obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, której częścią jest niniejsza prognoza.

Podstawowymi przepisami prawnymi określającymi tryb sporządzania prognozy oraz jej zakres są:

- art. 51 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199, poz. 1227 ze zmianami),
- art. 17, pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz.U. z 2012r., poz. 647 ze zmianami),
- Uchwała Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 28 czerwca 2011r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Osieczna.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w opracowaniu prognozy został uzgodniony na mocy przepisów w/w ustawy z dnia 3 października 2008 r. z:

- Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Lesznie pismem z dnia 03.11.2011r., znak ON.NS-72/12/5-421/11,

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 14.11.2011r., znak WOO-III.411.484.2011.JM.

1.3 Charakterystyka ustaleń zawartych w zmianie studium

Zgodnie z zawartymi powyżej informacjami głównym celem, dla którego opracowano projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest wprowadzenie w obrębie miasta Osieczna obszaru zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z prawem prowadzenia nieuciążliwej działalności gospodarczej.

W zmianie studium wprowadza się następujące zasady dotyczące:

- **kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:**

Przedmiotem opracowania jest wprowadzenie na obszarze położonym w obrębie miasta Osieczna obszaru zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z prawem prowadzenia nieuciążliwej działalności gospodarczej.

Teren zmiany studium zawarty jest w granicach strefy oznaczonej symbolem B₁ i graniczy ze strefą A₁. Strefa B₁ to rejon aktywizacji gospodarczej z preferencjami dla zabudowy przemysłowo-składowej, natomiast strefa A₁ oznacza rejon aktywizacji gospodarczej o korzystnych warunkach dla rozwoju zainwestowania miejskiego o wielofunkcyjnym przeznaczeniu. W wyniku zmiany studium obszar nią objęty zostaje włączony do strefy A₁.

- **kierunków rozwoju systemów komunikacji:**

Utrzymanie istniejących granic pasa drogowego oraz przyjęcie parametrów technicznych właściwych dla drogi klasy G – drogi wojewódzkiej nr 432.

Na etapie sporządzania planu miejscowego:

- ustalenie linii rozgraniczających wzdłuż drogi wojewódzkiej poza jej pasem drogowym na prowadzenie infrastruktury technicznej nie związanej z funkcjonowaniem dróg;
- zapewnienie dostępności obszaru zmiany studium do drogi wojewódzkiej poprzez wewnętrzne układy komunikacyjne połączone z tą drogą poprzez drogę niższej kategorii – działka o nr geod 869/2, przylegająca do obszaru objętego zmianą studium od strony wschodniej.

- **kierunków rozwoju systemów infrastruktury technicznej:**

Zapewnienie:

- możliwości i warunków do prowadzenia działań ratowniczych;
- zaopatrzenia wodnego do celów gaśniczych;
- dróg pożarowych umożliwiających swobodny dojazd dla jednostek straży pożarnej.

W przypadku zapotrzebowania na energię elektryczną przekraczającą możliwości istniejących sieci elektroenergetycznych ustalenie lokalizacji dodatkowych stacji transformatorowych SN/nn wraz z liniami zasilającymi SN i nn.

Wszelkie projektowane obiekty o wysokości równej i większej niż 50 m n.p.t., należy zgłosić i uzgodnić z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.

- **zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk:**

Teren zmiany studium położony jest w:

- Obszarze Chronionego Krajobrazu „Krzywińsko-Osieckiego wraz z zadrzewieniami generała Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna-Góra”
- Obszarze Specjalnej Ochrony Siedlisk NATURA 2000 – PLH 300014 „Zachodnie Pojezierze Krzywińskie” – zagospodarowanie terenu musi spełniać wymogi ochrony określone dla ww. obszaru.

Lokalizacja inwestycji powinna uwzględniać konieczność uniknięcia kolizji z terenami i obiektami wartościowymi przyrodniczo oraz być zgodna z obowiązującymi przepisami szczególnymi.

Należy uwzględnić ochronę wód podziemnych i powierzchniowych przed zanieczyszczeniami. Wody opadowe należy zagospodarowywać w sposób zapewniający ochronę gleb i zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem.

Ustala się docelowo budowę zbiorczej kanalizacji sanitarnej i deszczowej eliminującej w maksymalny sposób indywidualne sposoby utylizacji ścieków komunalnych i przemysłowych

- **zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:**

Obszar znajduje się w strefie „W” ochrony archeologicznej. Przedmiotem ochrony archeologicznej w strefie ochrony konserwatorskiej „W” są znajdujące się w niej nieruchome zabytki archeologiczne. Wszelkie zamierzenia inwestycyjne na przedmiotowym obszarze powinny być uzgodnione z konserwatorem zabytków, który określi warunki dopuszczające do realizacji inwestycji.

1.4 Powiązania ustaleń zmiany studium z innymi dokumentami

Omawiany projekt zmiany studium, dla którego opracowano niniejszą prognozę jest ściśle powiązany ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Osieczna wraz ze wszystkimi dotychczasowymi zmianami wynikającymi z :

- Uchwały Nr IX/60/2007 Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 28 czerwca 2007 r.
- Uchwały Nr VIII/137/2008 Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 24 czerwca 2008 r.
- Uchwały Nr XXI/167/2008 Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 30 października 2008r.
- Uchwały Nr XXV/227/2009 Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 26 marca 2009 r.
- Uchwały Nr XXIV/215/2009 Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 24 lutego 2009 r.

- Uchwały Nr XXIII/204/2008 Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 30 grudnia 2008 r.
- Uchwały Nr XXXII/296/2010 Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 16 lutego 2010 r.
- Uchwały Nr XXXVI/332/2010 Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 29 czerwca 2010 r.
- Uchwały Nr XXIV/214/2009 Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 24 lutego 2009 r.
- Uchwały Nr X/83/2011 Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 30 sierpnia 2011 r.

1.5 Zmiany stanu środowiska w przypadku braku przyjęcia zmiany studium

Obecnie fragment miasta Osieczna objęty zmianą studium jest użytkowany rolniczo. W przypadku braku przyjęcia zmiany studium teren pozostanie w obecnym użytkowaniu, a jego przeznaczenie określone w studium nie zmieni się. Nadal będzie znajdować się w strefie oznaczonej na rysunku studium symbolem B₁ – rejon aktywizacji gospodarczej z preferencjami dla zabudowy przemysłowo-składowej. Nie wystąpi konieczność trwałego wyłączenia gruntów z produkcji rolnej pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z prawem prowadzenia nieuciążliwej działalności gospodarczej.

2. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Podstawowym celem prognozy, opracowywanej równocześnie z projektem zmiany studium jest poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań planistycznych najkorzystniejszych dla stanu środowiska, poprzez:

- identyfikację i ocenę najbardziej prawdopodobnych wpływów na biofizyczne i zdrowotne komponenty środowiska określonego obszaru, jakie może wywołać realizacja dyspozycji przestrzennych zawartych w projekcie,
- dyskusję i współpracę autora prognozy z autorem projektu zmiany studium celem eliminacji rozwiązań i ustaleń niemożliwych do przyjęcia ze względu na ewentualne negatywne skutki dla środowiska lub zagrożenie dla zdrowia mieszkańców, poinformowanie podmiotów procedury planistycznej, tj. wnioskodawców, społeczność lokalną i organy samorządu o skutkach wpływu ustaleń projektu dla środowiska przyrodniczego.

Zadanie to wymaga interdyscyplinarnej analizy procesów i zjawisk zachodzących w środowisku, przy uwzględnieniu zmian w otoczeniu, na które składa się system prawny, postęp cywilizacyjny i techniczny, zachowania i przemiany świadomości społeczności lokalnej itp.

Analizy przeprowadzone w ramach prognozy oparto na założeniach, że stanem odniesienia dla prognozy są:

- uwarunkowania wynikające z projektu zmiany studium,
- ustalenia wynikające z wizji lokalnej.

Ocenę możliwych przemian komponentów środowiska przeprowadzono w oparciu o analizę ich funkcjonowania w istniejącej oraz planowanej do realizacji strukturze przestrzennej. Kolejnym krokiem była analiza przyszłego funkcjonowania środowiska pod wpływem przemian, jakie zajądą skutek realizacji ustaleń zmiany studium.

3 Analiza istniejącego stanu oraz jakości środowiska

3.1 Położenie, rzeźba terenu

Gmina Osieczna położona jest w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego, około 70-80 km od Poznania, około 10 km na północny wschód od Leszna, siedziby powiatu. Teren objęty zmianą studium znajduje się w północnej części miasta, przy

drodze wojewódzkiej nr 432 Leszno – Śrem – Września. Obecnie omawiany teren jest użytkowany rolniczo.

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego omawiany teren położony jest na obszarze Pojezierza Krzywińskiego, mezoregionu wchodzącego w skład makroregionu Pojezierza Leszczyńskiego. Analizowany teren wyniesiony jest na wysokość ok. 80 m n.p.m.

3.2 Warunki hydrogeologiczne

Budowa geologiczna gminy Osieczna związana jest z czwartorzędowymi procesami glacialnymi, interglacialnymi, interstadialnymi oraz tektoniką wgłębną.

Pośród plejstoceńskich osadów czwartorzędowych o kilkudziesięciometrowej miąższości, dominującą pozycję zajmują gliny i piaski gliniaste zlodowaceń: bałtyckiego oraz środkowopolskiego, rozdzielone i przykryte różnoziarnistymi piaskami akumulacji wodnolodowcowej a w dnach rynien holocenijskimi gruntami organicznymi.

Sieć hydrograficzna gminy Osieczna należy do systemu wodnego Odry. Poprzez południową część gminy przebiega dział wodny II rzędu oddzielający dorzecza Warty i Baryczy. Południowa część gminy leży w zlewni Rowu Polskiego – prawobrzeżnego dopływu Baryczy i jest odwadniania poprzez sieć rowów melioracyjnych należących do jego zlewni. Pozostała, większa część gminy odwadniana jest do Kościańskiego Kanału Obry w tym obszar będący przedmiotem zmiany studium.

- wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe okolic Osiecznej reprezentowane są przez różnej wielkości jeziora (naturalne i sztuczne) połączone siecią kanałów i cieków doliną rzeki Obry, odwadniającej niemal cały obszar gminy. Większość jezior znajduje się w obrębie tzw. rynny okólnej, zajmującej centralną część gminy.

Teren zmiany studium położony jest w odległości ok. 450 m na wschód od rzeki Samicy wpływającej do Jeziora Drzeczowskiego. Zbiornik ten jest połączony rowem z sąsiednim Jeziorem Witosławskim, a dalej z jeziorami: Wojnowickim, Jezierzyckim i Wonieść. Następnie poprzez Kanał Wonieść całość wód powierzchniowych spływa do rzeki Obry.

Analizując wyniki badań stanu ekologicznego wód jeziora Wonieść (na podstawie wyników badań w roku 2011 zamieszczonych na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu) stwierdza się, iż:

- pod względem elementów biologicznych stan wód w jeziorze zaliczono do klasy V, co wskazuje na jego zły stan,
- pod względem klasy elementów fizykochemicznych stan wód zbiornika określa się jako poniżej dobrego,
- pod względem elementów hydromorfologicznych zaliczono je do I klasy.

Dla innych jezior znajdujących się w niedalekiej odległości od rozpatrywanego obszaru (w tym dla jeziora Drzeczowskiego) nie przeprowadzono kontroli jakości wód.

- wody podziemne

Głębokość zalegania wód gruntowych na terenie gminy Osieczna nawiązuje do morfologii terenu. W obniżeniach dolinnych, w bliskim sąsiedztwie cieków i jezior wody gruntowe występują dość płytko, do 1 m p.p.t. Ich poziom odzwierciedla stany wód powierzchniowych. W obrębie wyższych poziomów terasowych oraz w części krawędziowej wysoczyzn wody gruntowe zalegają na głębokości od 1–2 m p.p.t. W obrębie wysoczyzn woda gruntowa

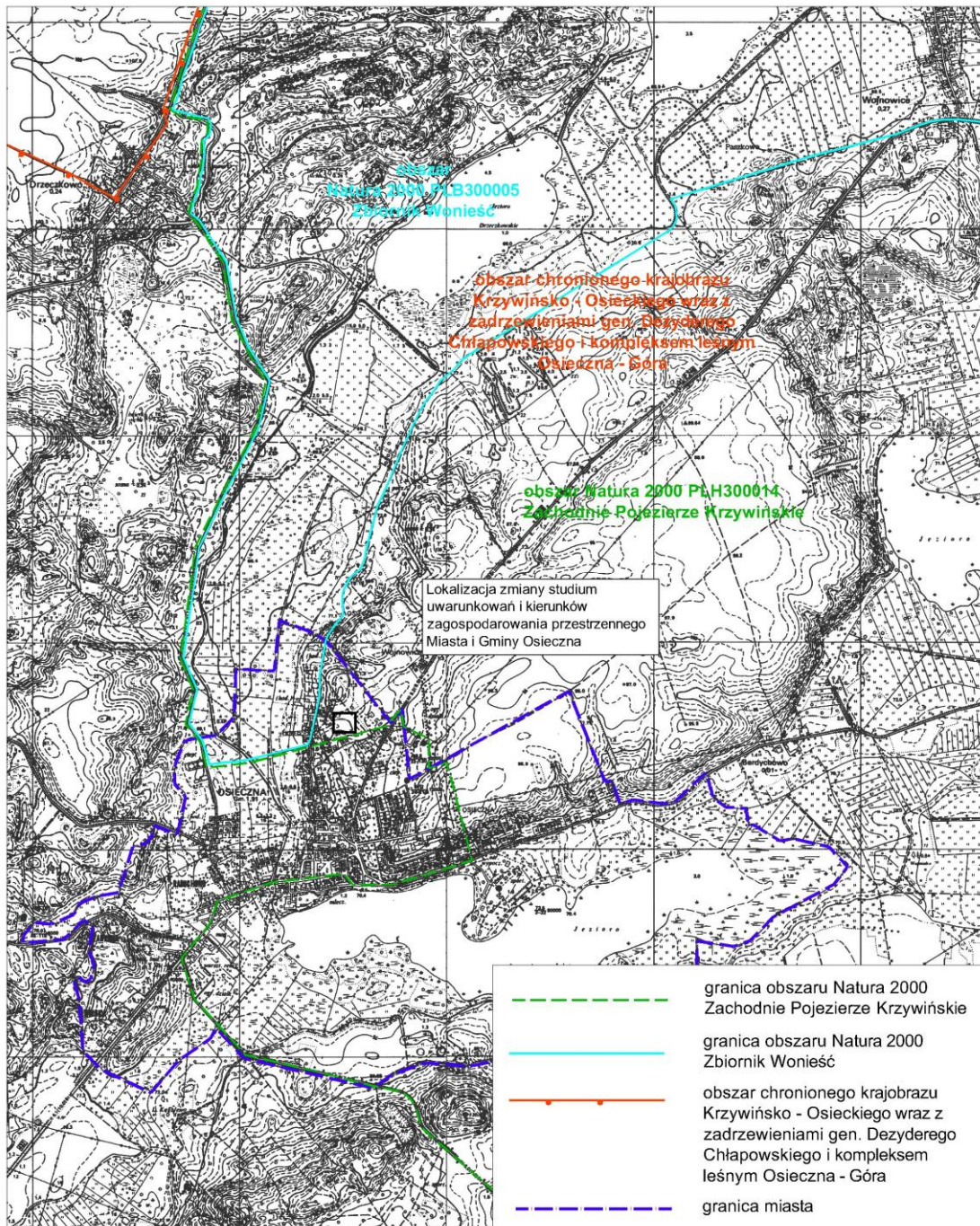
występuje na ogół głębiej niż 2 m, miejscami w rejonie pagórków morenowych nawet poniżej 20 m p.p.t.

Na terenie gminy Osieczna są eksploatowane zarówno wody czwartorzędowe jak i trzeciorzędowe. Obszar objęty zmianą studium znajduje się poza strefami ochrony ujęć wód podziemnych.

Zwierciadło wód podziemnych ma charakter swobodny. Na terenach wyżej położonych może być podparte głębiej zalegającymi słabo przepuszczalnymi glinami. Wody gruntowe zasilane są wodami opadowymi oraz wodami spływającymi z terenów przyległych. Dlatego poziom zwierciadła wód gruntowych jest zależny od ilości opadów i temperatury, wpływającej na tempo ewaporacji.

Punkt pomiarowy jakości wód podziemnych zlokalizowany najbliżej obszaru opracowania znajduje się w mieście Lesznie. W oparciu o przedstawioną na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu „Ocenę jakości wód podziemnych sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego w 2012r. /wg badań PIG/” - stan wód w tym punkcie pomiarowym zalicza się do IV klasy jakości wód.

Ryc. 1. Położenie obszaru zmiany studium względem obszarów Natura 2000 i obszaru chronionego krajobrazu

3.3 Gleby

Na opracowywanym obszarze występują gleby o niskiej klasie bonitacji. Są to tereny rolne o klasie bonitacyjnej V i VI.

3.4 Warunki klimatyczne

Wg regionalizacji klimatycznej W. Okołowicza omawiany teren położony jest na skraju regionu śląsko-wielkopolskiego, reprezentuje obszar słabnącej przewagi wpływów oceanicznych. Klimat związany jest z cyrkulacją powietrza napływającego z północnego Atlantyku oraz z Morza Śródziemnego. Amplitudy temperatur są przez to mniejsze niż przeciętnie w Polsce, wiosna i lato długie, a zima krótka z nietrwałą pokrywą śnieżną. Długość okresu wegetacyjnego wynosi około 220 dni. Roczna suma opadów oscyluje wokół 550mm. Przeważają wiatry zachodnie, północno – zachodnie i południowo – zachodnie.

3.5 Rośliny

Szata roślinna gminy Osieczna jest dość urozmaicona. Lasy zajmują 23%, użytki zielone 12,7%. Pozostałe elementy szaty roślinnej to parki wiejskie, zielen cmentarna, wszelkiego rodzaju ciągi zadrzewień, sady, sezonowe uprawy polowe.

Większe zwarte kompleksy leśne występują w południowo - zachodniej części gminy. Są to zarówno lasy świeże, mieszane świeże jak i bory mieszane i bory świeże. W obniżeniach występują lasy na siedliskach wilgotnych (lasy wilgotne, olsy i olsy jesionowe).

W drzewostanie dominuje sosna, a obok niej występuje dąb, brzoza, akacja, świerk, modrzew. W części środkowej i północnej lasy tworzą mniejsze kompleksy. Przeważają siedliska lasu świeżego i lasu mieszanego. Na terenach o płytkim zaleganiu wód gruntowych występują lasy na siedliskach wilgotnych.

W obniżeniach dolinnych, w sąsiedztwie jezior i cieków występują użytki zielone, którym niekiedy towarzyszy zielen łąkowa. Odrębną grupę stanowi zielen urządzona; parki wiejskie, zielen cmentarna, a także sady i ogródki działkowe. Drogom towarzyszą często ciągi zadrzewień.

Na terenie gminy Osieczna wyznaczono chroniony obszar Natura 2000 – Zachodnie Pojezierze Krzywińskie. Obejmuje on teren zmiany studium. Zajmuje on powierzchnię 5494,8 ha, w tym znaczną część zajmują chronione typy siedlisk. W Tab.1. wymieniono siedliska, dla których został utworzony w/w obszar wraz z zagrożeniami dla poszczególnych typów.

3.6 Zwierzęta

Świat zwierzęcy (szczególnie awifauna) na terenie gminy Osieczna została dobrze rozpoznana. Część gminy położona jest na terenie obszaru Natura 2000 (OSO) – Zbiornik Wonieść. Zajmuje on powierzchnię 2802,1 ha. Obszar Zmiany studium położony jest w odległości 200m od obszaru specjalnej ochrony ptaków Zbiornik Wonieść PLB300005 (Ryc.1.). W Tab.2. przedstawiono ptaki, dla których utworzono w/w obszar Natura 2000 wraz z zagrożeniami dla poszczególnych gatunków.

Na terenie gminy Osieczna występują typowe gatunki zwierząt dla nizinnych obszarów Polski. Często spotykane są sarny, zające, lisy, kuny, bażanty i kuropatwy. Najliczniejsza jest grupa ptaków, objęta w Polsce niemal w całości ochroną gatunkową. Zbiorniki wodne stanowią ich naturalne miejsca gniazdowania i żerowania.

Tab.1. Typy siedlisk znajdujące się na obszarze Natura 2000 – Zachodnie Pojezierze Krzywińskie.

Kod siedliska	Typ siedliska	Pokrycie obszaru [%]	Pokrycie obszaru [ha]	Zagrożenia
1340	Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwały (Glauco-Puccinietalia część - zbiorowiska śródładowe)	2,00	95,5	Osuszanie siedlisk, intensyfikacja gospodarki łąkarskiej, regulacje rzek ograniczające zasięg wlewów wód.
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion	15,00	716,4	Zanieczyszczenia, eutrofizacja, presja rekreacyjna, zarastanie zbiorników w terasie zalewowej rzek uregulowanych, regulacja rzek (zagrożenie dla starorzeczy), techniczne środki ochrony przeciwpowodziowej.
3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	0,10	4,8	
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników Ranunculion fluitantis	0,50	23,9	Regulacja rzek, eutrofizacja i zanieczyszczenie wód, zabudowa hydrotechniczna brzegów, wycinanie zarośli, naturalna sukcesja.
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	2,00	95,5	Zaniechanie tradycyjnego użytkowania, intensyfikacja gospodarki, zmiana warunków wodnych.
6430	Ziołorośla górskie (Adenostylion alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium)	1,00	47,8	
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	1,00	47,8	Zaniechanie tradycyjnego użytkowania, intensyfikacja gospodarki, zmiana warunków wodnych.
7210	Torfowiska nakredowe (Cladietum marisci, Caricetum)	2,00	95,5	Zmiana warunków wodnych, obniżenie poziomu wód związane np. z regulacją jezior i eksploatacją wód podziemnych
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	2,10	100,3	powodujące sukcesję acydofitów, acydofikacja (wprowadzanie kwaśnych wód z otoczenia), eutrofizacja.
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)	2,00	95,5	Gospodarka leśna prowadzona niezgodnie z jej ekologicznym modelem, rozbudowa struktury rekreacyjno – sportowej, zmiana stosunków wodnych (osuszanie w wyniku melioracji, obniżanie poziomu wód gruntowych), regulacje rzek, intensyfikacja gospodarki rolnej w dolinach rzek.
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion)	2,00	95,5	
Razem powierzchnia:		29,70	1418,	

3.7 Obszary Natura 2000 i Obszar Chronionego Krajobrazu

Teren zmiany studium położony jest na obszarze Natura 2000 – Zachodnie Pojezierze Krzywińskie (PLH300014) Położenie obszaru, podlegającego opracowaniu w projekcie, względem obszaru Natura 2000 przedstawiono na Ryc.1.

Obszar Natura 2000 – Zachodnie Pojezierze Krzywińskie obejmuje niewielki fragment Pojezierza Krzywińskiego. Rozciąga się od południowo-wschodnich brzegów zbiornika Wonieść (ważnej ostoi ptasiej) w kierunku wschodnim do Krzywina. Teren ostoi pokrywa mozaika lasów, jezior, pól uprawnych i łąk. Znajdują się tu duże cenne kompleksy łąk i torfowisk na kredzie jeziornej z interesującą roślinnością kalcyfilną.

Obszar opracowania zlokalizowany jest w odległości ok. 200m od obszaru Natura 2000 PLB300005 – Zbiornik Wonieść, obejmuje zbiornik wodny (777 ha obszar maksymalny, 12,8 km długi, 200-300 m szeroki) powstały w wąskiej dolinie Wonieści, na obszarze zajęтым dawniej przez pięć jezior. Obszary przyległe stanowią mozaikę lasów, pól uprawnych i łąk. Prowadzona jest tu intensywna gospodarka rolna. Podmokłe lasy i trzcinowiska zostały zniszczone, kiedy dolina została zatopiona przy wypełnianiu zbiornika.

Teren zmiany studium znajduje się w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Krzywińsko – Osieckiego wraz z zadrzewieniami generała Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna – Góra”. Obszar obejmuje Pojezierze Krzywińskie i pojezierze Dolskie oraz dolinę Rowu Polskiego i Kanału Obry. W skład tego obszaru wchodzi liczne jeziora, urozmaicona rzeźba terenu oraz doliny wypełnione łąkami. Wysoka lesistość obszaru, bogactwo form rzeźby polodowcowej, pasowe zadrzewienia śródpolne stanowią o dużej jego atrakcyjności

3.8 Jakość powietrza

Na terenie gminy Osieczna zanieczyszczenie powietrza spowodowane jest głównie przez emisję z procesów spalania paliw (grzewczych i w źródłach mobilnych). Spośród wielu związków emitowanych do atmosfery, największy wpływ na zanieczyszczenie powietrza mają: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek i dwutlenek węgla, pyły i węglowodory. Gmina jest częściowo zgazyfikowana.

Gmina Osieczna i powiat leszczyński został zaliczony do strefy wielkopolskiej zgodnie z nowym podziałem kraju na strefy zgodnym z założeniami do projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw, stanowiącej transpozycję Dyrektywy 2008/50/WE do prawa polskiego. Według nowego podziału strefę stanowi: aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy, miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy, pozostały obszar województwa. Ocena poziomu wszystkich substancji w powietrzu w 2012r. wg „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2012” przedstawiono w Tab.3 pod kątem ochrony zdrowia ludzkiego i Tab.4 pod kątem ochrony roślin.

Tab.3. Klasyfikacja strefy wielkopolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych ze względu na ochronę zdrowia ludzi.

NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	Pył PM 2,5	pył PM10	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C

Tab.4. Klasyfikacja strefy wielkopolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych ze względu na ochronę roślin.

NO _x	SO ₂	O ₃
A	A	C

Opis do tabel:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe;
- do klasy D1 – jeżeli poziom stężenia ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- do klasy D2 – jeżeli poziom stężenia ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

W roku 2013 na terenie województwa wielkopolskiego przeprowadzono kolejną roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego dotyczącą roku 2012. W wyniku oceny:

- pod kątem ochrony roślin strefę wielkopolską:
 - dla SO₂ i NO_x zaliczono do klasy A,
 - dla ozonu zaliczono do klasy C;

Stwierdzono również przekroczenie wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³×h) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

- pod kątem ochrony zdrowia sklasyfikowano:
 - dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu – wszystkie strefy w klasie A;
 - dla poziomu dopuszczalnego pyłu PM_{2,5} – strefę aglomeracja poznańska i strefę wielkopolską w klasie A, natomiast strefę miasto Kalisz – w klasie C;
 - ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla 24 godzin, dla pyłu PM₁₀ wszystkie strefy w klasie C;
 - ze względu na przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu – wszystkie strefy w klasie C;
 - ze względu na przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu strefę wielkopolską w klasie C, pozostałe strefy w klasie A;
 - dla poziomu celu długoterminowego ozonu – wszystkie strefy w klasie D2.

3.9 Klimat akustyczny

Na terenie gminy nie prowadzi się działalności, która stwarzałaby zagrożenie ponadnormatywnym hałasem. Teren zmiany studium przylega do drogi wojewódzkiej nr 432. Jest to droga o dużym natężeniu ruchu samochodowego, który wpłynie negatywnie na klimat akustyczny. Z opublikowanego na stronie Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu, pomiaru ruchu na drogach wojewódzkich przeprowadzonego w 2010r. wynika, że na drodze tej nastąpił wzrost ruchu wszystkich rodzajów pojazdów samochodowych. Natężenie ruchu z udziałem transportu ciężkiego było większe o 12% niż w roku 2005.

4 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji zmiany studium

Głównym problemem ochrony środowiska istotnym z punktu widzenia realizacji zmiany studium jest bliskie sąsiedztwo z drogą wojewódzką nr 432. Droga ta jest źródłem hałasu i zanieczyszczenia powietrza.

5 Przewidywane oddziaływania ustaleń zmiany studium na środowisko wraz z rozwiązaniami mającymi na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko realizacji projektu

5.1 Ocena stanu i funkcjonowania środowiska w relacji z ustaleniami projektu zmiany studium

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osieczna obejmuje tereny położone w jej granicach administracyjnych. Projektowana zmiana studium odnosi się wyłącznie do fragmentów gminy. Główne kierunki rozwoju przestrzennego nie zmieniły się i są adaptowane w przedstawionym projekcie studium. Rodzaj i skala przyszłych zmian zależą od charakteru i zakresu projektowanego zainwestowania oraz wrażliwości środowiska przyrodniczego. Przy respektowaniu ustalonych zasad zagospodarowania, zmiany spowodowane przez projektowane przeznaczenie terenu będą dopuszczalne a ewentualne przekształcenia i modyfikacje poszczególnych komponentów środowiska mało odczuwalne.

Projektowane zainwestowanie i zagospodarowanie uszczupli prawie wyłącznie roślinność antropogeniczną pól uprawnych i zniszczy populacje występujących tam, pospolitych gatunków zwierząt. Ewentualna wycinka drzew i krzewów, dotyczy głównie samosiewów i zbiorowisk roślinności synantropijnej, charakterystycznej dla nieużytków, świadczących o postępującej degradacji przyrodniczej danego terenu. Nowe zainwestowanie i zagospodarowanie nie zmniejszy potencjału ekologicznego gminy. Wpływ projektowanych zmian studium na zdrowie ludzi będzie nieznaczny.

Wpływ ustaleń studium na zmianę warunków gruntowo-wodnych dotyczy głównie etapu realizacji zabudowy. Przeobrażeniu ulegnie podłoże gruntowe, tj. strefa, w której właściwości gruntów mają wpływ na projektowanie, wykonanie i eksploatację budowli.

Ustala się docelowo budowę zbiorczej kanalizacji sanitarnej i deszczowej eliminującej w maksymalny sposób indywidualne sposoby utylizacji ścieków sanitarnych i deszczowych.

Projektowane zainwestowanie i zagospodarowanie wpłynie na wytwarzanie odpadów. Zmieni się ich rodzaj i struktura. W wyniku projektowanych zmian w zainwestowaniu, tj. zwiększenia powierzchni zajmowanych przez zabudowę, komunikację oraz infrastrukturę techniczną nastąpią przekształcenia gleb.

Pewna część gleb utraci swoją wartość rolniczą i tylko miejscami zostanie wykorzystana pod zieleń towarzyszącą w zabudowie i komunikacji. Klimat lokalny i stan higieny atmosfery ulegną pewnej, znikomej modyfikacji. Nie zmienią się znacząco warunki higieny atmosfery. W najbliższym sąsiedztwie nie występują obiekty uciążliwe dla środowiska.

Obszar znajduje się w strefie „W” ochrony archeologicznej. Przedmiotem ochrony archeologicznej w strefie ochrony konserwatorskiej „W” są znajdujące się w niej nieruchome zabytki archeologiczne. Wszelkie zamierzenia inwestycyjne na przedmiotowym obszarze powinny być uzgodnione z konserwatorem zabytków, który określi warunki dopuszczające do realizacji inwestycji.

Przewidywane skutki oddziaływania projektowanego dokumentu na całokształt środowiska przyrodniczego oraz jego prawidłowe funkcjonowanie są zróżnicowane co do charakteru, trwałości, odwracalności, natężenia zachodzących zmian i ich zasięgu przestrzennego.

Projektowanym zainwestowaniem i zagospodarowaniem objęto tereny położone w zasięgu wielkopowierzchniowych obszarów chronionych w tym specjalnej ochrony siedlisk w systemie „Natura 2000”, poza obszarami zasobowymi wyodrębnionych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, czy ujęć wód wymagających ochrony.

5.2. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenia lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Rozwiązania minimalizujące negatywne oddziaływanie na środowisko powinny zmierzać do racjonalnego wykorzystania terenu. Poszczególne zmiany zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględniają istniejące uwarunkowania środowiska, potrzebę ochrony i wzbogacenia istniejących, wysokich walorów przyrodniczo-krajobrazowych a przy tym utrzymują dotychczasową klarowną strukturę przyrodniczo-funkcjonalną terenu.

Obszar znajduje się w strefie „W” ochrony archeologicznej. Przedmiotem ochrony archeologicznej w strefie ochrony konserwatorskiej „W” są znajdujące się w niej nieruchome zabytki archeologiczne. Wszelkie zamierzenia inwestycyjne na przedmiotowym obszarze powinny być uzgodnione z konserwatorem zabytków, który określi warunki dopuszczające do realizacji inwestycji.

Wprowadzenie zabudowy będzie miało wpływ na środowisko gruntowo-wodne poprzez uszczelnienie podłoża i zmniejszenie infiltracji wód opadowych do gruntu.

W zmianie studium wprowadza się kilka rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko:

- uwzględnić ochronę wód podziemnych przed zanieczyszczeniami,
- wody opadowe należy zagospodarowywać w sposób zapewniający ochronę gleb i zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem.
- ustala się docelowo budowę zbiorczej kanalizacji sanitarnej i deszczowej eliminującej w maksymalny sposób indywidualne sposoby utylizacji ścieków sanitarnych i deszczowych.

Pozostałe rozwiązania mające na celu zminimalizowanie negatywnego oddziaływania zmiany studium na środowisko są zawarte w pierwotnej wersji studium i nie ulegają zmianie.

Nowe zainwestowanie i zagospodarowanie (w rzeczywistości tylko niewielkie zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy w stosunku do dotychczas określonych w studium) respektuje uwarunkowania przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz zasady dobrego sąsiedztwa. Alternatywnych rozwiązań w tej sytuacji nie proponuje się. Wykorzystanie istniejących zasobów i walorów środowiska jest optymalne. Pozostałe rozwiązania zależą od konkretyzacji przedstawionej polityki przestrzennej gminy w planach zagospodarowania przestrzennego, właściwej organizacji i koordynacji prac planistycznych oraz respektowania zapisanych w nich nakazów i zakazów dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania poszczególnych terenów.

5.3. Integralność obszaru Natura 2000 i inne obszary cenne przyrodniczo

Obszar Natura 2000

Na terenie opracowania występuje obszar sieci Natura 2000 Zachodnie Pojezierze Krzywińskie (kod obszaru: PLH300014) utworzony ze względu na siedliska wodne oraz łęgowe.

Na podstawie wizji lokalnej stwierdzono, że na obszarze planu nie występują typy siedlisk znajdujące się na obszarze Natura 2000 – Zachodnie Pojezierze Krzywińskie wymienione w Standardowym Formularzu Danych dla tego obszaru. Nieznacny wpływ na integralność

obszaru Natura 2000, wyniknie z samej lokalizacji planu w jego granicach.

Zmiana studium spowoduje, że obszar nią objęty będący do tej pory częścią strefy B₁ – rejon aktywizacji gospodarczej z preferencjami dla zabudowy przemysłowo-składowej stanie się częścią strefy A₁.

Przy założeniu przestrzegania warunków nałożonych w zapisach zmiany studium, tj. m.in. ochrona wód podziemnych i powierzchniowych przed zanieczyszczeniami, zagospodarowanie wód opadowych w sposób zapewniający ochronę gleb i zasobów wodnych przed zanieczyszczeniami, budowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej i deszczowej eliminującej w maksymalny sposób indywidualne sposoby utylizacji ścieków sanitarnych i deszczowych nie będzie powodować zanieczyszczenia terenu.

Obszar Chronionego Krajobrazu

Zgodnie ze zmianą studium zagospodarowanie terenu powinno uwzględniać położenie w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Krzywińsko-Osieckiego wraz z zadrzewieniami gen. Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna-Góra”.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Przewidywane nowe zagospodarowanie na obszarze zmiany studium nie jest więc sprzeczne z założeniami, dla których ten obszar został utworzony. Założenia te preferują wprowadzany w zmianie studium sposób zagospodarowania.

Rozwiązania ograniczające przewidywane negatywne oddziaływanie

Zmiana studium przewiduje możliwości rozwoju turystyki i rekreacji na obszarze, dla którego jest sporządzana. Szczegółowe rozwiązania minimalizujące możliwy wpływ nowopowstałej zabudowy rekreacyjnej na obszar Natura 2000 i obszar chronionego krajobrazu będą zawarte w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, który zostanie sporządzony dla tego obszaru m.in. w zakresie ochrony środowiska, przyrody, krajobrazu kulturowego czy modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

W związku z położeniem obszaru objętego zmianą studium na obszarach sieci Natura 2000 i Obszarze Chronionego Krajobrazu obowiązują zakazy, nakazy, zapewnienia i obowiązki ustalone przepisami szczególnymi i odrębnymi.

6 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań w zmianie studium oraz identyfikacja luk we współczesnej wiedzy

Nie przewiduje się rozwiązań alternatywnych do opisanych w projekcie zmiany studium. Zgodnie z informacjami zawartymi w rozdziale 2, projekt powstał przy współpracy autorów prognozy i projektu zmiany studium. W związku z powyższym wprowadzono do projektu niezbędne zapisy dotyczące ochrony środowiska.

7 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień zmiany studium oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnieść do oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu, przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

W zakresie oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu na środowisko:

- w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych, obowiązywać będzie monitoring środowiska w zakresie i metodach określonych w wydanej decyzji,
- w odniesieniu do pozostałych terenów może to być monitoring państwowy środowiska prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska, - w przypadku skarg mieszkańców na oddziaływanie prowadzonej działalności w oparciu o uchwalony plan, analizę realizacji ustaleń i badania skażenia środowiska powinien przeprowadzić odpowiedni organ administracji samorządowej.

Analiza i ocena stanu poszczególnych komponentów środowiska przeprowadzona na podstawie wyników pomiarów uzyskanych w ramach ww. działań umożliwi ocenę skutków realizacji ustaleń planu i podjęcie działań w przypadku wystąpienia ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko.

Ponadto proponuje się przeprowadzenie monitoringu częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych

8 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Na podstawie zapisów zmiany studium stwierdzono, że działania przewidujące kierunki rozwoju nie wskazują na możliwość jakiegokolwiek oddziaływania transgranicznego mogącego objąć większy obszar niż określony granicą opracowania. Zmiana studium wprowadza funkcje zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z prawem prowadzenia działalności gospodarczej, zatem nie ma podstaw do prognozowania dalekosiężnych, transgranicznych oddziaływań. Nie projektuje się tu terenów przemysłowych czy działalności emitującej szkodliwe substancje do wód czy atmosfery oraz funkcji zmieniających warunki siedliskowe i gruntowo-wodne na tak dużą skalę. Wobec powyższego nie prognozuje się transgranicznego oddziaływania na środowisko. Wszystkie prowadzone działania ze względu na swój charakter będą dotyczyły jedynie obszaru objętego zmianą studium, a oddziaływanie poszczególnych elementów będzie miało przede wszystkim charakter lokalny. Studium jest dokumentem o charakterze lokalnym, którego zakres obowiązywania nie będzie wykraczał poza granice gminy. Ze względu na położenie obszaru objętego zmianą studium z dala od granic państwowych oraz ze względu na niewielki (lokalny) zasięg potencjalnego oddziaływania na środowisko ze strony planowanego zagospodarowania, problemy oddziaływania transgranicznego nie wystąpią.

9 Ocena uwzględnienia przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

9.1 Dokumenty międzynarodowe, wspólnotowe i krajowe istotne z punktu widzenia zmiany studium

Poniżej wymieniono dokumenty międzynarodowe, wspólnotowe i krajowe istotne z punktu widzenia zmiany studium oraz krótko scharakteryzowano ich cele i sposoby ochrony środowiska przez nie ustanowione.

Dokumenty międzynarodowe

Większość dokumentów dotyczących problematyki środowiska przyrodniczego na szczeblu wspólnotowym i krajowym wywodzi się z kilku dokumentów międzynarodowych. Początek dała konwencja narodów Zjednoczonych w Rio Janeiro w 1992 r., na której zdefiniowano założenia zrównoważonego rozwoju. Kolejnym dokumentem jest Agenda XXI-Globalny Program Działania na XXI wiek, która powstała w wyniku dyskusji na gremiach ONZ, którą prowadzono nad podstawowymi wyzwaniem współczesnego świata, zawartymi m.in. w raporcie Brundtland „Nasza Wspólna Przyszłość”. Najistotniejszą częścią dokumentu odnoszącą się do problematyki ochrony środowiska jest część II p.t. „Ochrona i zarządzanie zasobami przyrody”. Wśród dokumentów o zasięgu światowym lub europejskim, a do których przystąpiła Polska, można wyróżnić m.in.:

- Ramową konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r.,
- Konwencję w sprawie transgranicznego przemieszczania zanieczyszczeń na dalekie odległości, sporządzona w Genewie 13 listopada 1997 r.,
- Konwencję o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzona w Espoo 25 lutego 1991 r.,
- Konwencję Wiedeńską o ochronie warstwy ozonowej, sporządzona w Wiedniu 22 marca 1985
- Konwencję o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących ochrony środowiska sporządzoną w Aarhus 25 czerwca 1998 r.

Dokumenty wspólnotowe

Wyrazem troski o stan środowiska przyrodniczego są uchwały, rozporządzenia i dyrektywy unijne. Ze względu na ich znaczną ilość można wymienić w tym miejscu tylko najistotniejsze z punktu widzenia problematyki ochrony środowiska. Do najważniejszych aktów można zaliczyć:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa,
- Konwencję Berneńską o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.,
- Uchwałę 87/C 328/01 z dnia 19 października 1987 r. Rady Wspólnot Europejskich i przedstawicieli państw członkowskich uczestniczących w pracach Rady w sprawie kontynuacji i wdrażania polityki Wspólnoty Europejskiej i programu działania w dziedzinie ochrony środowiska,
- Rozporządzenie Rady 1210/90/EWG z dnia 7 maja 1990 r. w sprawie utworzenia Europejskiej Agencji Ochrony Środowiska oraz sieci informacji i obserwacji środowiska,
- Rozporządzenie Rady 1836/93/EWG z dnia 29 czerwca 1993 r. w sprawie dobrowolnego uczestnictwa firm przemysłowych w systemie zarządzania ochroną środowiska i przeglądów ekologicznych,

- Dyrektywę Rady 90/313/EWG z dnia 7 czerwca 1990 r. w sprawie swobodnego dostępu do informacji o środowisku,
- Dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory,
- Dyrektywę Rady 96/62/EU z dnia 27 września 1996 r. w sprawie jakości powietrza,
- Dyrektywę Rady 96/61/EC z dnia 24 września 1996 r. w sprawie zintegrowanego zapobiegania i ograniczania zanieczyszczeń,
- Dyrektywę Rady 1999/31/WE z dnia 7 czerwca 1990 r. w sprawie składowania odpadów,
- Rozporządzenie Rady 3254/91/EWG z dnia 19 grudnia 1991 r. w sprawie działań Wspólnoty w zakresie ochrony przyrody,
- Dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2001 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej,
- Dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Przytoczone tutaj akty unijne stanowią tylko fragment działalności prawodawczej Wspólnot Europejskich w zakresie ochrony środowiska chwila przystąpienia Polski do Unii Europejskiej wszystkie akty prawa unijnego spowodowały konieczność dostosowania prawa polskiego do prawa unijnego. Proces ten jeszcze trwa, chociaż w większości prawo polskie zostało dostosowane do prawa wspólnotowego.

Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

Dokumenty krajowe

Fundamentalnym dokumentem w zakresie zrównoważonego rozwoju jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polski, która w art. 5 zawiera m.in. zrównoważony rozwój, czyli taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym znajduje się proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Ustawa prawo ochrony środowiska oraz ustawy jej pokrewne i rozporządzenia zobowiązują do kierowania się zasadą zrównoważonego rozwoju w różnych etapach działań: planistycznych, realizacyjnych i zarządzania. W ostatnich latach powstało kilka dokumentów o charakterze programowym, które wyznaczają politykę państwa w zakresie ochrony środowiska. Są to:

- Polska 2025. Długookresowa Strategia Trwałego i Zrównoważonego Rozwoju, to dokument programowy o charakterze ramowym, oparty na koncepcji trwałego, zrównoważonego rozwoju, będący pierwszą próbą określenia wizji Polski do roku 2025 i wskazujący główne kierunki działań w zakresie polityki społecznej, rozwoju gospodarki i polityki państwa w zakresie ochrony środowiska, gospodarki przestrzennej i regionalnej;
- II Polityka Ekologiczna Państwa, to dokument nawiązujący do Strategii Trwałego i Zrównoważonego Rozwoju określający cel oraz zakres działań na rzecz ochrony środowiska w trzech horyzontach: do roku 2002, do roku 2010 i do roku 2025. Dokument ten wskazuje narzędzia ochrony środowiska: instytucjonalne, prawne, gospodarcze, naukowe, a także problemy związane ze współpracą międzynarodową ze szczególnym uwzględnieniem UE;

- Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 to dokument określający cele oraz wskazujący kierunki działań w odniesieniu do zagadnień związanych z kierunkami działań systemowych, ochroną zasobów naturalnych, poprawą jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego. Wśród działań systemowych polityka ekologiczna państwa wymienia aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym – podnoszenia roli planowania przestrzennego jako podstawy wszelkich działań inwestycyjnych. Dokument ten wskazuje na konieczność uwzględniania wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej w planach miejscowych i studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Opracowaniami regionalnymi, z którymi ma związek przedmiotowy plan zagospodarowania przestrzennego, poddany prognozie oddziaływania na środowisko są:

- „*Program ochrony środowiska woj. wielkopolskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012 - 2019*”;
- „*Strategia rozwoju woj. wielkopolskiego do 2020 r.*”

Wg „Programu ochrony środowiska woj. wielkopolskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012 - 2019”, Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym, Kierunki działań do 2019 r. nowe plany zagospodarowania przestrzennego powinny, w większym niż dotychczas stopniu, odnosić się do lokalizacji obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wskazywać i uwzględniać obiekty objęte i przewidziane do objęcia różnymi formami ochrony przyrody oraz inne obszary o szczególnych walorach przyrodniczych a także zachowywać walory krajobrazowe charakterystyczne dla danych regionów oraz uwzględniać potrzebę zachowania korzystnych warunków akustycznych na aktualnie istniejących obszarach o wysokim komforcie akustycznym. Niezmiernie ważne jest także zatwierdzenie wszystkich obszarów sieci Natura 2000 oraz sporządzenie dla nich planów ochrony. Stosowana klasyfikacja terenów winna umożliwiać jednoznacznie określenie potrzeb w zakresie ochrony walorów akustycznych terenu zgodnie z przepisami szczególnymi. Plany powinny uwzględniać m.in. działania na rzecz optymalizacji potrzeb transportowych, wykorzystania odnawialnych źródeł energii czy zachowania proporcji pomiędzy obszarami zainwestowanymi a biologicznie czynnymi.

Kierunki działań w zakresie aspektów ekologicznych w planowaniu przestrzennym, które powinny być ujęte w wojewódzkim programie ochrony środowiska, wynikają z kierunków określonych w dokumencie „Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016”. Najważniejsze kierunki działań do 2019 roku to:

- Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań przepisów ochrony środowiska i gospodarki wodnej, wyników monitoringu środowiska (w szczególności w zakresie powietrza, hałasu i wód) oraz identyfikacja konfliktów środowiskowych i przestrzennych oraz sposobów zarządzania nimi;
- Wdrażanie przepisów umożliwiających przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko już na etapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które jest opracowaniem planistycznym obejmującym teren całej gminy;
- Uwzględnianie programów tzw. „chłonności” środowiskowej i „pojemności” przestrzennej wraz z systemem monitorowania zmian;
- Zachowanie korzystnych warunków w zakresie stanu środowiska na istniejących terenach o wysokich walorach.

Wg „Strategii rozwoju woj. wielkopolskiego do 2020 r.” gospodarowanie przestrzenią powinno zachodzić w taki sposób, aby w jak największym stopniu ocalić zwarte kompleksy przyrodnicze.

9.2 Cele i sposoby ochrony środowiska zawarte w dokumentach międzynarodowych, wspólnotowych i krajowych uwzględnione w projektowanym dokumencie

Zmiana studium uwzględnia cele i sposoby ochrony środowiska zawarte w dokumentach międzynarodowych, wspólnotowych i krajowych poprzez zawarte w nim zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody (zmiana studium uwzględnia wymogi ochrony obszaru Natura 2000 i Obszaru Chronionego Krajobrazu) oraz rozwoju systemów infrastruktury technicznej.

Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osieczna spełnia zapisy i postulaty zawarte w wymienionych w podrozdziale 9.1 dokumentach wspólnotowych i krajowych. Opracowywany dokument uwzględnia również zobowiązania i cele ochrony środowiska przyjęte w ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską konwencjach międzynarodowych.

10 Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Podstawowym celem prognozy, opracowywanej równocześnie z projektem zmiany studium jest poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań planistycznych najkorzystniejszych dla stanu środowiska, poprzez identyfikację i ocenę najbardziej prawdopodobnych wpływów na abiotyczne, biofizyczne i zdrowotne komponenty środowiska określonego obszaru, jakie może wywołać realizacja dyspozycji przestrzennych zawartych w projekcie.

Prognozę wykonano zgodnie z aktualnie obowiązującymi wymaganiami zapisanymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).

W opracowaniu zawarto informacje o stanie obecnym środowiska oraz jego podatności na antropopresję.

W prognozie w rozdziałach 3 i 4 przeprowadzono analizę istniejącego stanu oraz jakości środowiska i przedstawiono istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu. Następnie na podstawie informacji w nich zawartych w rozdziale 5 określono przewidywane oddziaływania ustaleń projektu zmiany studium na środowisko z uwzględnieniem jej wpływu na obszary chronione: Natura 2000 i obszar chronionego krajobrazu.

Potrzeby rozwoju gminy zostały zaspokojone w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Osieczna i jego wcześniejszych zmianach. Aktualne zmiany studium obejmują przeznaczenia obszaru, odpowiadającego wnioskowi i zapotrzebowaniom inwestycyjnym oraz polityce przestrzennej prowadzonej w gminie Osieczna, poprzez przypisanie mu nowej funkcji: terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z prawem prowadzenia nieuciążliwej działalności gospodarczej. Obecne zmiany studium ograniczają się w istocie do niewielkich korekt przyjętej wcześniej polityki rozwoju przestrzennego gminy. Obszar zmiany studium znajduje się w obszarze chronionego krajobrazu i obszarze specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000. W wyniku realizacji ustaleń zmiany studium powstaną nowe obiekty, pewne ilości, ścieków, również hałas oraz pewne ilości odpadów. W projekcie zmiany studium przewidziano docelowo pełny standard wyposażenia planowanych terenów zainwestowanych w zakresie infrastruktury technicznej. Nastąpi również pewien wzrost natężenia ruchu samochodowego w obrębie dróg lokalnych, dojazdowych i wewnętrznych.

Wody chroni się przed zanieczyszczeniami m.in. poprzez kompleksowe i zgodne z obowiązującymi przepisami rozwiązanie gospodarki wodnej, ściekowej oraz gospodarki odpadami z wykorzystaniem, w miarę możliwości, istniejących obiektów infrastruktury technicznej. Ustalono zagospodarowywanie wód opadowych w sposób zapewniający ochronę gleb i zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem.

11 Wnioski

Proponowane zmiany w użytkowaniu przedmiotowych terenów, przy precyzyjnie określonych warunkach korzystania ze środowiska, nie spowodują większych przekształceń w środowisku, ani nie zakłócą jego funkcjonowania.

Te warunki dotyczą:

- 1/ zagospodarowania wód opadowych w sposób zapewniający ochronę gleb i zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem,
- 2/ dążenia do obowiązkowego zaprojektowania i zrealizowania systemu kanalizacji sanitarnej,
- 2/ obowiązku odprowadzania ścieków opadowych i ich oczyszczania zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- 3/ obowiązku spełnienia wymogów ochrony określonych dla Obszaru Chronionego Krajobrazu i obszaru Natura 2000,
- 6/ uzgadniania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków szczegółowych warunków dopuszczających inwestycje do realizacji w zakresie ochrony archeologicznej i konserwatorskiej.

Realizacja projektowanego zagospodarowania poprzez sprecyzowane zapisy w/w warunków w ustaleniach sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie powinna mieć negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i warunki życia mieszkańców.

Nieuchwalenie zmiany studium dla gminy Osieczna spowoduje:

- niedostosowanie zakresu i ustaleń studium do obowiązujących przepisów,
- niedostosowanie rozwoju przestrzennego gminy do zmienionej sytuacji demograficznej, społecznej, ekonomicznej i politycznej,
- nieuwzględnienie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, wynikających z uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- brak określenia założeń polityki przestrzennej gminy, dotyczących lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, koordynacji zapisów planów miejscowych oraz innych dokumentów planistycznych, wskazania obszarów i obiektów wymagających ochrony ze względu na walory przyrodnicze, środowiskowe i krajobrazowe oraz terenów atrakcyjnych dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania,
- brak sprostania rosnącemu zapotrzebowaniu na tereny inwestycyjne (dla zróżnicowanej działalności gospodarczej) oraz podniesienia standardu życia jej mieszkańców.

Realizacja projektowanego zagospodarowania poprzez sprecyzowane zapisy w/w warunków w ustaleniach zmiany studium nie powinna mieć negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i warunki życia mieszkańców.

Zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osieczna objęty jest niewielki teren, położony w jej granicach administracyjnych. Przedstawiony projekt studium jest zgodny z przepisami prawa ochrony środowiska, ochrony przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz innych przepisów szczególnych. Respektuje istniejące walory przyrodniczo krajobrazowe terenu, docenia konieczność zwiększenia jego potencjału

ekologicznego, ochrony wód, zapewnienia właściwej cyrkulacji powietrza itp. Potrzeby rozwoju gminy zostały zaspokojone w pierwszej edycji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a przyjęte wówczas kierunki zagospodarowania przestrzennego należy uznać za optymalne. Rosnące potrzeby inwestycyjne wymuszają jednak korekty i uzupełnienia projektowanej zabudowy oraz zagospodarowanie służące łagodzeniu ewentualnych konfliktów pomiędzy wprowadzaniem zainwestowaniem a środowiskiem przyrodniczym gminy. Wyeksponowane lokalizacje terenów o różnym przeznaczeniu nie są zainwestowaniem, które mogłoby spowodować degradację środowiska. Mimo to, konieczna jest minimalizacja niewielkiego, negatywnego oddziaływania projektowanego zagospodarowania na środowisko oraz kompleksowa realizacja głównych założeń studium, od której zależy dalszy rozwój gminy w harmonii z przyrodą i ogólna poprawa standardu życia jej mieszkańców. Przy respektowaniu zapisanych ustaleń tworzonych równocześnie miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz odpowiednim nadzorem nad realizacją polityki przestrzennej gminy, projektowane zainwestowanie i zagospodarowanie terenu nie będzie miało negatywnego wpływu na warunki życia jej mieszkańców, nie przyczyni się do degradacji środowiska przyrodniczego i jego różnorodności biologicznej ani nie naruszy spójności i integralności systemu Natura 2000.

12 Materiały źródłowe

- ♦ Regiony klimatyczne Polski (wg W. Okołowicza); mat. szkol. GEOPROJEKT - Warszawa, 1982;
- ♦ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osieczna zatwierdzone uchwałą Nr XXIII/148/2001 Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 28 czerwca 2001 roku (ze zmianami);
- ♦ Plan Gospodarki Odpadami dla miasta i gminy Osieczna wprowadzony uchwałą nr XIX/115/2005 Rady Miejskiej Osieczna z dnia 21 lutego 2005 roku.

Niniejszą prognozę oparto na następujących opracowaniach archiwalnych:

- ♦ Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Leszczyńskiego;
- ♦ Programu Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego;
- ♦ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego uchwała nr XLII/628/2001 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26.11.2001 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 35 poz.1052 z 2002 r.), zmieniony uchwałą nr XLVI/690/10 z dnia 26.04.2010 r.;
- ♦ Prognoza Oddziaływania na Środowisko do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego 2010;
- ♦ Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 r. Wielkopolska 2020. Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr XXIX/559/12 z dnia 17 grudnia 2012r.;
- ♦ Program ochrony środowiska woj. wielkopolskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012 – 2019, Poznań 2010;
- ♦ Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 Rada Ministrów Warszawa 2008;
- ♦ Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych Warszawa 2003;

- ◆ Program perspektywiczny inwestycji melioracyjnych do roku 2015. Woj. Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu;
- ◆ Diagnoza stanu i kierunki działań w ochronie środowiska do 2010 roku. Województwo Leszczyńskie. UW w Lesznie, Wydz. Ochrony Środowiska oraz Pracownia Geologiczna - Kartograficzna w Poznaniu, 1996;
- ◆ Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2008. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Poznań 2009;
- ◆ Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2009. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Poznań 2010;
- ◆ Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Poznań 2011;
- ◆ Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej WIOŚ w Powiecie Leszczyńskim w roku 2010;
- ◆ Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2011;
- ◆ Standardowy formularz danych Zbiornik Wonieść NATURA 2000;
- ◆ Standardowy formularz danych Zachodnie Pojezierze Krzywińskie NATURA 2000;
- ◆ Podział hydrograficzny Polski 1:200 000 IMiGW, Warszawa 1980-83;
- ◆ Kondracki J „Geografia Regionalna Polski” PWN W- a 2000 r.;
- ◆ Mapa morfologiczna Niz. Wielkopolskiej, B. Krygowski 1:100 000;
- ◆ Mapa geomorfologiczna Polski 1:500 000, I G i PZ, Warszawa;
- ◆ Mapa geologiczna Polski 1:200 000;
- ◆ Mapa utworów powierzchniowych. Wyd. Geologiczne, Warszawa 1975r.
- ◆ Mapa hydrograficzna 1:50 000, OPGK, Poznań 1990;
- ◆ Mapa hydrograficzna Polski, arkusz. M-33-10-A Leszno - Północ. Główny geodeta Kraju – Druk Rzeszów 2001 r.;
- ◆ Mapy sytuacyjno - wysokościowe 1:50 000 i 1:10 000 OPGK Poznań;
- ◆ Mapy glebowo - rolnicze i ewidencyjne gruntów;
- ◆ Mapa sozologiczna Polski, arkusz. M-33-10-A Leszno - Północ. Główny geodeta Kraju – Druk Rzeszów 2004 r.;
- ◆ Regiony klimatyczne Polski (wg W. Okołowicza); mat. szkol. GEOPROJEKT - Warszawa, 1982;
- ◆ Atlas klimatu województwa wielkopolskiego; praca zbiorowa pod red. R. Farata. IMGW, Poznań 2004;
- ◆ Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 – aktualizacja 12.04.2012 r. IOŚ PAN
- ◆ Wizje lokalne.